

SYLin turvallisemman tilan periaatteet

Johdanto

SYLin kaikissa tapahtumissa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita ja tilaisuuksiin osallistuvilta edellytetään näihin sitoutumista. Tapahtumien lisäksi turvallisemman tilan periaatteet koskevat myös SYLin ylläpitämiä virallisia keskusteluryhmiä ja tiedotuskanavia sekä sosiaalista mediaa.

Periaatteilla tuetaan osallistujia turvallisemman tilan luomisessa, yritetään ennaltaehkäistä epämiellyttäviä tilanteita ja kuvataan tapoja viedä eteenpäin käsiteltäväksi mahdollisia häirintätilanteita. Periaatteet ehkäisevät hierarkioiden ja epätasa-arvoisten tilanteiden syntymistä ylioppilasliikkeen sisällä. Ne luovat yhteisöllisyyttä ja osallisuuden kokemusta, kun kaikki voivat tuntea olevansa tervetulleita ja osallistua yhdessä turvallisuuden tunteen lisäämiseen.

Häirintä on ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä. Häirintää voi olla esimerkiksi vihapuhe sekä epäasiallinen tai syrjivä kohtelu. Seksuaalinen häirintä on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta.

Turvallinen tila määrittyy osallistujien keskinäisessä vuorovaikutuksessa, eikä voida antaa yleispäteviä ohjeita yksittäisen osallistujan rajojen määrittämisestä, tai niiden ylittämisestä. Sanavalinta "turvallisemman" eikä "turvallisen" tilan periaatteet viittaavat siihen, että täysin turvallista tilaa ei pystytä takuuvarmasti luomaan, mutta toiminnan tavoitteena on parantaa nykytilaa.

Turvallisemman tilan periaatteet

- SYLin tapahtumissa ei hyväksytä häirintää, syrjintää, vihapuhetta tai muuta asiatonta käytöstä missään muodossa.
- Puututaan häiritsevään tai epäasialliseen käytökseen, ei sivuuteta sitä.
- Kunnioitetaan toisiamme ja arvostetaan yhteisön ja yksilöiden moninaisuutta.
- Kohdellaan kaikkia yhdenvertaisesti riippumatta ominaisuuksista tai asemasta, kuten ihonväri, luokka, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, poliittinen suuntautuminen, kieli, kansallisuus, terveydentila, uskonto ja niin edelleen.
- Huomioidaan toistemme erilaiset rajat ja kunnioitetaan niitä. Jokaisella on oikeus määritellä oma identiteettinsä.
- Tunnistetaan ja tunnustetaan etuoikeutemme. Etuoikeudella tarkoitetaan ei-ansaittuja etuja, joita tietyillä sosiaalisilla ryhmillä on.

- Ollaan avoimia ja kuunnellaan muita. Vältetään tekemästä oletuksia toisista osallistujista, koska emme voi tietää muiden kokemuksia, ajatuksia, elämäntilannetta tai identiteettiä heidän puolestaan. Koska useimmiten kuitenkin teemme oletuksia toisista, yritetään tiedostaa omat oletuksemme.
- Puhutaan toisillemme kunnioittavasti. Ei käytetä sopimattomia henkilöön meneviä puheenvuoroja toisista ihmisistä, ei paikalla olevista eikä tilaisuudesta poissaolevista. Ei esitetä tai levitetä stereotypioita eikä käytetä loukkaavia vertauksia.
- Huolehditaan yhdenvertaisen kohtelun ja kohdatuksi tulemisen toteutumisesta. Ei vääristellä muiden näkemyksiä, tehdä pahantahtoisia tulkintoja tai yleistetä omia kokemuksiamme muita koskevaksi.
- Annetaan toisille tilaa ja kannustetaan toisia osallistumaan. Huolehditaan siitä, että kaikki tulevat keskusteluissa kuulluksi ja pääsevät niissä osalliseksi.
- Puhutaan niin, että kaikki voivat ymmärtää: yritetään käyttää ymmärrettävää kieltä myös oman viiteryhmän ulkopuolisille. Avataan esimerkiksi käytettyjen lyhenteiden merkitys.

Häirintäyhdyshenkilöt

Turvallisemman tilan luominen on kaikkien tapahtuman osallistujien vastuulla, ja tässä heitä tukevat tapahtumien häirintäyhdyshenkilöt.

SYLin tapahtumiin valitaan ainakin kaksi eri sukupuolta olevaa häirintäyhdyshenkilöä, jotka seuraavat turvallisemman tilan periaatteiden toteutumista tapahtuman aikana.

Osallistajat voivat olla yhteydessä häirintäyhdyshenkilöihin, mikäli he havaitsevat tai kokevat yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa tai turvallisuutta rikkovaa toimintaa, tai epäilevät havainneensa tai kohdanneensa sitä. Havainnoista voi ilmoittaa kasvatustien, puhelimitse tai anonyymilla sähköisellä lomakkeella. Kaikkiin häirintäilmoituksiin ja -epäilyihin suhtaudutaan vakavasti ja ne käsitellään häirintäyhdyshenkilöiden toimesta lähtökohtaisesti tapahtuman aikana.

Häirintäyhdyshenkilöt toimivat tukena turvallisemman tilan luomisessa ja tukevat ristiriitojen ratkaisemisessa. Häirintäyhdyshenkilöt toimivat puolueettomina selvittäjinä mahdollisissa tapahtuman aikaisissa häirintätilanteissa ja tarjoavat kaikille asianosaisille mahdollisuuden tulla kuulluksi käsittelyprosessin aikana. Ilmoituksen käsittelyn yhteydessä voidaan tarjota esimerkiksi puolueetonta sovittelua, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Tämä ohjeistus on hyväksytty SYLin hallituksen kokouksessa joulukuussa 2025.